Dosarul nr.2c-72/2024
2-24002955-12-2c-04012024-1

Republica Moldova
H O T Ă R Â R E
În numele Legii

20 iunie 2024 mun. Chişinău
Judecătoria Chişinău (sediul Rîşcani)
Instanţa de judecată compusă din
Preşedinte de şedinţă, judecător Bagrin Lucia
Grefier Cibotari Cristina

examinând în sediul instanței, în şedinţă publică, în procedură contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”Ex-Transbug” împotriva SRL ”Ivaro” cu privire la încasarea penalității contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată

c o n s t a t ă:

Argumentele reclamantului:

Reclamantul - SRL „Ex-Transbug”, la 26 decembrie 2023, s-a adresat cu acțiune împotriva SRL „Ivaro” cu privire la încasarea penalității contractuale și cheltuielilor de judecată.

În argumentarea acțiunii, a menționat reclamantul că, în fapt la 01.03.2023 între reprezentanţii SRL ”Ex-Transbug” şi SRL ”Ivaro” s-a negociat şi a fost încheiat contractul nr. 1 privind transportul internaţional de marfa şi expediţie.

În rezultatul negocierilor avute, s-a decis asupra unor clauze esenţiale pentru părţi care pînă la momentul de faţă nu au fost respectate. Astfel, SRL ”Ex-transbug” ca firmă de transport şi expediţii s-a obligat să asigure cu transport beneficiarul la preţ preferenţial pe tot parcursul anului. Prin punctul 5.6 din contract Beneficiarul a garantat un volum minim de încărcări pînă la sfîrşitul anului de 40 camioane din oraşul Wallertheim, Germania, cod 55578 la preţ de 3300 euro şi 20 camioane din Bitburg, Germania, cod 54634 preţ 3600 euro.

Menţionează reclamantul că, pînă la momentul de faţă SRL ”Ivaro” nu a respectat această clauză contractuală de alt fel şi contractul în întregime din care rezultă drepturile şi obligaţiile părţilor.

Ţinînd cont de faptul că nerespectarea punctului 5.6 din contract pentru reclamant reprezintă o clauză esenţială care i-a determinat să ofere un preţ atractibil ca în final să fie semnat acest contract, a decis să notifice partea contractuală la 05.09.2023 pentru a-i acorda posibilitatea de a remedia neexecutarea admisă şi a respecta volumul pînă la sfîrşitul anului în corespundere cu posibilitatea prevăzută de art.906 şi 909 Cod Civil al RM. Faptul notificării privind neexecutarea corespunzătoare a obligaţiilor contractuale cu acordarea unui termen pentru remediere este confirmat prin avizul de recepţie anexat.

La 15.09.2023 în adresa SRL ”Ex-transbug” a parvenit răspunsul la notificarea

expediată prin intermediul căreia s-a acordat un termen rezonabil pentru a întreprinde acţiuni care au drept obiectiv remedierea neexecutării obligaţiei din partea SRL ”Ivaro”. Prin răspunsul recepţionat, debitorul în continuare nu intenţionează să-şi execute obligaţiile corespunzător contractului încheiat benevol de către părţi. Menţionează suplimentar că în corespundere cu punctul nr. 2.1, contractul intră în vigoare din momentul semnării acestuia de către părţi. Începutul producerii efectelor juridice de către acest contract este ziua de 01.03.2023. Din această zi părţile se obligă să întreprindă acţiuni elocvente pentru ca înţelegerile ce au fost consimţite în scris să se materializeze prin rezultat.

Capitolul 7, Responsabilitatea Părţilor, punctul 7.3 menţionează că beneficiarul garantează volumul încărcărilor prevăzute în contract. În cazul în care nu-și onorează obligația cu privire la volum și termen, acesta achită penalitatea agreată de către părţi.

Afirmaţia ce rezultă din răspunsul la notificare precum că partea germană nu a prezentat planul de încărcări din timp şi nu a fost posibilă executarea contractului este contrară prevederilor contractuale din motiv că actul jurdic prevede o alternativă la punctul 1.1 şi 5.8 care acordă posibilitatea părţilor în lipsa unui plan al încărcărilor transmis pe o perioadă mai mare din timp de a continua lucrul în baza contract-comenzilor care se încheie pentru fiecare încărcare separat fiind coordonată de către părţi cu cel puţin 72 ore din ziua încărcării.

În acest context, prin răspunsul recepţionat la notificare constată o neexecutare intenţionată a obligaţiilor contractuale ce reprezintă o abatere evidentă de la intenţia iniţială avută de către părţi la semnarea contractului şi inclusiv încălcarea din partea debitorului a prevederilor art. 901 alin. (5) Cod Civil.

La fel, avînd în vedere termenul rezonabil acordat debitorului pentru remedierea neexecutării obligaţiilor contractuale constată că circumstanţe care ar justifica neexecutarea conform art. 903 şi 904 alin. (1) Cod Civil nu sunt, or debitorul avea posibilitatea de a depăşi netransmiterea planului de încărcări pe întreaga perioadă de încheiere a contractului şi în privinţa întregului volum de către partea germană prin încheierea sistematică pe perioade mai scurte de timp a contract-comenzilor după ce ar fi coordonat data încărcărilor cu transportatorul în corespundere cu punctul nr. 2.1 şi 5.8 din contract.

Din aceste considerente expuse mai sus, concluzionează că a epuizat toate căile extrajudiciare posibile pentru a remedia abaterile contractuale şi a soluţiona amiabil conflictul cotractual parvenit între părţile contractuale din cauza neexecutării contractului.

Astfel, prin prisma punctului 7.3 din contract, solicită încasarea penalităţii contractuale de la SRL ”Ivaro” ca sancţiune convenită de către părţi pentru neacordarea volumului de lucru garantat de către pîrît pentru care i s-a acordat un preţ preferenţial pentru aceste livrări .

În drept, își întemeiază reclamantul cererea pe prevederile art.art. 166-167, 86-96. CPC, art. 906 alin.(1), 903-904, 906, 909 Cod Civil, contractul nr.01 din 01.03.2023 punctul 2.1, 2.2, 5.8, 7.2, 7.3, 8.1 semnat de către părţi.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului- SRL „Ex-Transbug”– avocatul Buga Andrei, împuternicit prin mandatul seria MA nr.1306596 din 26.12.2023 (f.d.4), a susținut cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea integrală a pretențiilor formulate.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului SRL „Ivaro”- avocatul Budăi Artur,

împuternicit prin mandatul seria MA nr.1907111 din 16.05.2024 (f.d.45), nu a recunoscut acțiunea depusă și a soliciat respingerea acesteia ca nîntemeiată.

Prin referința depusă la 23.04.2024 (f.d.40-41) în sprijinul respingerii cererii ca neîntemeiată, invocă pârâtul că potrivit pct. 2.1 şi 2.2 al contractului, se menţionează că prezentul contract este valabil din 01 martie 2023 până la 31 decembrie 2023 (10 luni) şi intră în vigoare atât de la semnarea lui, cât şi după coordonarea graficului de livrări cu furnizorii germani şi semnarea acordului adiţional.

Conform alegaţiilor reclamantei, la 05.09.2023 a fost recepţionată scrisoarea de la SRL „Ex-Transbug" prin care s-a solicitat rezoluţiunea contractului nr. 01 din 01.03.2023 și achitarea benevolă a sumei de 10 000 euro, conform pct.8.2 al contractului, care stipulează că rezilierea unilaterală a contractului din iniţiativa SRL „Ex-Transbug" poate avea loc în cazul în care nu este respectat volumul încărcărilor prevăzut la pct.5.6., iar temei spre reziliere în baza pct.5.6 serveşte neîncărcarea volumului convenit până la sfârşitul anului 2023, conform planului de încărcări transmis de furnizorii germani de la ambele încărcări care va face parte integrantă la prezentul contract fiind coordonat şi semnat de ambele părţi.

Respectiv, urmează a fi reţinut că potrivit clauzelor contractuale menţionate mai sus, se atestă prezenţa unei condiţii suspensive de survenirea căreia apar condiţii de livrare și achitare, adică coordonarea și semnarea unui grafic de livrări cu furnizorii germani, condiţie contractuală care de facto nu a avut loc.

Potrivit alin. (1) art. 352 Cod Civil, efectele juridice care depind de o condiţie suspensivă se produc la momentul îndeplinirii acelei condiţii sau la un alt moment ulterior prevăzut expres.

La fel, articolul 904 al Codului Civil al Republicii Moldova prevede că, ne executarea obligaţiei debitorului este justificată dacă ea se datorează unui impediment în afara controlului debitorului şi dacă debitorului nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depăşească impedimentul ori consecinţele acestuia. Mai mult ca atât, în pofida faptului că nu a fost coordonat un grafic, au fost efectuate câteva încercări de a solicita prestarea serviciilor de transport, însă din diferite pretexte au fost refuzate în a fi executate.

La caz însă, motivele la care face referire reclamanta în susţinerea acţiunii privind încasarea amenzii contractuale eronat a interpretat prevederile pct.2.2., 8.2 al contractului sus-menționat, or, în speță, SRL „Ivaro" nu îi poate fi imputată neexecutarea obligaţiilor contractuale, fapt demonstrat şi din materialele cauzei.

Sub acest aspect, coroborînd cu normele legal-materiale la circumstanţele litigiului dedus judecăţii şi avînd în vedere constatările sus-enunţate, constată pârâtul irelevanța la caz a încasării amenzii contractuale din beneficiul SRL „Ivaro" care şi este una disproporţionat de mare pentru astfel de încălcări.

Mai reține pârâtul, că respingerea pretenţiei principale privind încasarea amenzii contractuale dictează necesitatea respingerii şi a pretenţiilor secundare privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu, or pretenţiile secundare urmează soarta pretenţiei principale.

În aceste condiții, concluzionează că argumentele expuse de către reclamantă în prezenta acţiune nu pot fi admise, din care considerente solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților la proces, examinând actele pricinii, apreciind probele și înscrisurile administrate, instanța de judecată consideră necesar de a respinge prezenta cerere de chemare în judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) şi (3) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea.

Totodată, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum şi argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum şi argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs Spania, Hotărâre din 21 ianuarie 1999, § 26).

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel. Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilesc că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace.

Conform prevederilor art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar conform prevederilor art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art.20 alin.(1) și (2) din Constituția RM, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Conform art. 9 alin. (1) din Codul civil, drepturile şi obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile legislației civile.

Potrivit art. 774 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Art. 776 din Codul civil prevede, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 858 alin. (1) și (2) din Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

În conformitate cu art. 992 alin. (1) din Codul civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting

raporturi juridice.

Art.947 din Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul. Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligaţiei este justificată. Nulitatea obligaţiei atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligaţiei.

Potrivit art.1411 din Codul civil, prin contractul de transport, o parte (transportator) se obligă faţă de cealaltă parte (pasager sau expeditor) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, respectiv, să transporte bunul la locul de destinaţie, iar cealaltă parte se obligă să plătească remuneraţia convenită. Transportarea gratuită a persoanei sau a bunului, cu excepţia cazului cînd este efectuată în activitatea de întreprinzător de persoana care oferă public servicii de transport, nu este guvernată de regulile prevăzute de prezentul capitol şi transportatorul poartă doar o obligaţie de prudenţă şi diligenţă. Dispoziţiile prezentului capitol nu se aplică transportului care cade sub incidenţa Codului navigaţiei maritime comerciale al Republicii Moldova. Dispoziţiile legale privind prestările de servicii se aplică contractului de transport în măsura în care nu contravin dispoziţiilor privind contractul de transport.

Reieșind din probatoriul cauzei, rezultă că între SRL „Ex-Transbug” în calitate de transportator-expeditor și SRL „Ivaro” în calitate de beneficiar, la 01.03.2023 a fost încheiat contractul nr.01 pentru transport internațional de marfă și expediții, ce reglementează relațiile părților contractante privind organizarea transportului auto internațional de mărfuri și plata pentru serviciile acordate în conformitate cu Legislația RM cu privire la transportul auto internațional de mărfuri și a condițiilor Convențiilor CMR și TIR.

Potrivit pct.2.1. din contract, prezentul contract este valabil din 01 martie 2023 până la 31 decembrie 2023 și intră în vigoare din momentul semnării.

Pct.2.2. din contract prevede că valabilitatea prezentului contract poate fi prelungit pe o perioadă următoarea prin semnarea unui acord adiţional. Contractul intră în vigoare după coordonarea graficului de livrări cu furnizorii germani şi semnarea acordului adiţional.

Potrivit pct.5.6. din contract, beneficiarul garantează pe parcursul termenului de valabilitate a acestui contract un volum de încărcări de 40 camioane din Wallertheim, Germania cod 55578 la preţ de 3300 euro şi 20 camioane din Bitburg, Germania, cod 54634 la preţ de 3600 euro.

Potrivit pct.7.3 din contract, beneficiarul garantează volumul încărcărilor prevăzut în prezentul contract la punctul 5.6 pe perioada de un an din momentul semnării contractului. În cazul în care nu-şi onorează obligaţia cu privire la volum şi termen acesta achită o penalitate în mărime de 5000 euro pentru fiecare direcţie în parte (Wallertheim și Bitburg).

Conform pct.8.2. din contract, rezilierea unilaterală a contractului din iniţiativa transportatorului - expeditor poate avea loc în cazul în care nu este respectat volumul încărcărilor prevăzut la punctul 5.6. al prezentului contract. Temei spre reziliere în baza punctului 5.6. serveşte neîncărcarea volumului convenit pînă la sfîrşitul anului 2023 conform planului de încărcări transmis de partea germană de la ambele încărcări care va face

parte integrantă la prezentul contract fiind coordonat şi semnat de ambele părţi contractante. În cazul rezilierii în baza la acest punct beneficiarul achită o penalitate în valoare de 10 000 euro.

Potrivit art.347 din Codul civil, actul juridic poate prevedea că, la survenirea unui eveniment viitor şi nesigur ca realizare (condiţie), anumite sau toate efectele sale juridice se vor produce (condiţie suspensivă) sau se vor stinge (condiţie rezolutorie). Condiţia, de asemenea, poate să depindă de un eveniment survenit, însă deocamdată necunoscut părţilor.

Astfel, reieșind din contractul nr.01 pentru transport internațional de marfă și expediții încheiat între SRL „Ex-Transbug" în calitate de transportator-expeditor și SRL „Ivaro" în calitate de beneficiar, rezultă în pct.2.1. că **prezentul contract este valabil din 01 martie 2023 până la 31 decembrie 2023 și intră în vigoare din momentul semnării**, iar potrivit pct.2.2. din contract prevede că valabilitatea prezentului contract poate fi prelungit pe o perioadă următoarea prin semnarea unui acord adiţional. **Contractul intră în vigoare după coordonarea graficului de livrări cu furnizorii germani şi semnarea acordului adiţional.**

Totodată, reieșind din pct. pct.8.2. din contract, rezilierea unilaterală a contractului din iniţiativa transportatorului - expeditor poate avea loc în cazul în care nu este respectat volumul încărcărilor prevăzut la punctul 5.6. al prezentului contract. Temei spre reziliere în baza punctului 5.6. serveşte neîncărcarea volumului convenit pînă la sfîrşitul anului 2023 conform planului de încărcări transmis de partea germană de la ambele încărcări care va face parte integrantă la prezentul contract fiind coordonat şi semnat de ambele părţi contractante. În cazul rezilierii în baza la acest punct beneficiarul achită o penalitate în valoare de 10 000 euro.

Potrivit art. 352 alin.(1) și (2) din Codul civil, efectele juridice care depind de o condiţie suspensivă se produc la momentul îndeplinirii acelei condiţii sau la un alt moment ulterior prevăzut expres. Actele încheiate de dobînditor sub condiţie suspensivă sînt valabile şi, în cazul îndeplinirii condiţiei, produc efecte de la data încheierii lor.

În acest sens, instanța de judecată consideră relevant argumentul reprezentantului pârâtului cu privire la faptul că clauzele contractuale menționate mai sus, prevăd condiția suspensivă de survenire a efectelor contractului și anume rezultate în urma coordonării unui grafic de livrări cu furnizorii germani și semnarea acordului adițional. Or, instanța constată cu certitudine potrivit pct. 8.2 din contract că, planul de încărcări, parte integrantă, la prezentul contract, coordonat şi semnat de ambele părţi contractante, de fapt nu a fost realizat de nici o parte la contract.

În sensul enunțat, instanța mai reține că reieșind din clauzele contractuale, nu se constată cu certitudine obligația pârâtului de a coordona planul de încărcări transmis de partea germană, ci obligația ambelor părți contractante de a coordona și semna respectivul plan, fapt ce nu poate fi invocat exclusiv pârâtului neexecutarea clauzelor contractuale și respectiv pasibil de răspundere prin încasarea penalității contractuale diproporționat de mare.

Ca atare, în lipsa executării prevederilor pct. 8.2 din contract, acesta nu a intrat în vigoare, deci nu a produs efecte juridice.

Subsecvent, instanța consideră pertinente cazului dat și prevederile art.904 alin.(1) al Codului civil, care stipulează că neexecutarea obligaţiei debitorului este justificată dacă ea

se datorează unui impediment în afara controlului debitorului şi dacă debitorului nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depăşească impedimentul ori consecinţele acestuia.

În concluzie, reieșind din normele legale enunțate mai sus, instanța constată că clauzele contractuale menționate mai sus, prevăd condiția suspensivă de survenire a efectelor contractului și anume rezultate în urma coordonării unui grafic de livrări cu furnizorii germani și semnarea acordului adițional de către ambele părție contractate, circumstanță ce denotă lipsa obligației de răspundere doar a pârâtului, motiv din care instanța consideră pretenția reclamantului SRL ”Ex-Transbug” cu privire la încasarea penalității contractuale ca neîntemeiată și pasibilă de respingere.

Subsecvent, instanța de judecată va respinge ca nefondată și capătul de cerere cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată, fiind accesorii cerinței de bază.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată investită cu examinarea litigiului deferit judecății în prezenta speță, nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, de vreme ce concluzia instanței este consecința dedusă în urma prezentării probelor de către părţi şi examinate în cadrul ședinței de judecată, or, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) sprijinite cu dispoziția art. 119 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părţi.

Sintetizând cele expuse mai sus și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art. 118, 121 – 122 Codul de procedură civilă, instanța reiterează că cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ”Ex-Transbug”, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art.art.38 alin. (1), 90, 94, 96, 100-105, 206 alin.3, 236, 238-241 Codul de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ș t e:

Cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”Ex-Transbug” împotriva SRL ”Ivaro” cu privire la încasarea penalităţii contractuale şi compensarea cheltuielilor de judecată, se respinge ca nefondată.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediu Centru).

Președintele ședinței
Judecătorul Bagrin Lucia